

NEDELE PÁTÁ

Jan v 16. kapitole

- TP 105a *V ten čas ř. J. u. s.: Věru věru praví vám! Budete-li co
(neb až co budete) prositi otce (jenž k blahoslavenství přídruží) ve jméno mé
K 99b (t. Ježíš, jenž vykládá se spásitel), dá vám. *Až dotudto neprosili ste (otce
pro svou bláhosť a zamúčení) ničehož ve jméno mé. Proste (než ukazuje
Kristus svú láskou a svobodu i jistotu v sílu) a vezmete (milost nynie, budete-li tak
prositi ve jméno mé), aby radost vaše byla plná (v budícím blahoslavenství).
- TN 2/20b Tyto věci u příslovích (neb v podobnostech těžkých) mluvil *sem vám
(pově); přišla jest hodina (t. přide po móm na nebo vstúpením), když již ne
v příslovích (v podobnostech) mluvití budu vám (jako přvé), ale zjev-
M 148a ně (že plně budete rozumít) o otci svém praviti budu *vám. V ten
den (když každý k tomu vás duch svatý popudí) ve jméno mé prositi bude-
te. A něku vám (t. neproím nadarmo, byt se tak nestalo, jako pravím), že já
(jelikoho slovík) prositi budu otce za vás. Neb on, otec, miluje
B 220b1 vás; neb vy mě milovali ste a věřili ste, že od boha sem vy-
H 89b šel. Vyšel sem *od otce (vřetným rozemím) a přišel sem na svět (vřete-
ním); opět opúštim svět (t. lid v světě, že s ním nebuda blázným obcováním) a
jdu k otci (utpením a pak vstúpením). Řku jemu učedníci jeho: Aj,
již zjevně mluvíš, a příslovie (neb podobnost) nížádného nedieš.
Již viemy, že vieš všecky věci, a nenie potrebie, aby kto tebe
tázal (t. pokóuje tebe). V tom věřime, že od boha jsi vyšel (od otce
vřetným rozemím, od svaté trojice jelikoho člověk stvořením a z panny Marie vřetením
a urcením).

- TN 2/29a **V tomto svatém čtení položená jest nám uslyšenie jistota v prosbě,
D 73a ač budeme zač právě prositi. Protož s velikú radostí máme to svaté čtenie
K 90a, *slyšeti. Protož die svatý Augustin: *Pána našeho slova, kteréž ste sly-
TP 105b šeli nynie, beatřie najmilejši, se vsi žádosti mají přijata býti; neb horlivě-

- ši věru budú-li přijata, tehdy věřci radostí srdce naše bude utěšeno. I co
utěšenějšie můž býti, než že pán náš die: „Věru věru praví vám! Budete-
li co prositi otce mého ve jméno mé, dá vám.“ Tu važme, kto, kterak, co,
skrze koho *a od koho má prositi, ač chce uslyšán býti. Kto? Že člověk M 148b
spravedlivý. Kterak? Že řádně. Co? Že věc hodnú. Skrze koho? Že skrze
Ježíše. Od koho? Že od boha otce. Neb ktož tak se v své prosbě zpósobí,
bez pochybenie dá jemu otec nebeský, zač poprosí. Nevěři-li kto, slyš
B 220b2 přisahu spásitele, jenž die: „Věru věru praví vám! Budete-li co prositi,
a jinú řeči takto: „Ač co prositi budete otce mého ve jméno mé, dá vám.“
Již slyšiš, ktož slibuje pod přisahú: že Kristus, pravý böh a pravý člověk
řka: „Věru,“ na mé božství, „věru“ druhé, na mé člověctví. Ó, by tobě
král veliký neb papež, jenž lze často, tak pilně sliboval pod přisahú!
Onen, aby tobě dal ves, hran neb kón. A tento, aby dal biskupství. Ó,
kák by vesel byl a pilen, aby učinil, co on káže, co on móž zderchnúti prvě,
nežť dá! Aj, teť král všeho světa a biskup najvyšší, jenž nemóž selhati
ani již móž umřieti, a móž člověku dáti, což on móž najlepšieho žádati,
A však lidé nejsou tak pilní v žádosti prositi od tohoto krále a biskupa, já-
ko jsou pilní v lhátív smrtedlných prositi a jim více než bohu slúžiti. To
rozikají, kto chce, kterak sú pilní, když prosie u papeže neb u krále, že
v ten čas nikám jinam nemysle ani hledie, a pilní sú, aby nížádným sluvem
nechylili ani co nelibého promluvili neb učinili. Ale když u boha
otec prosie, druhdy nevědie, co říekají, myslíce *jinam a zabývajice se
TN 2/29b a více myslíce o smilství, o freji, o zhoří bledném než o pánu bohu.
Protož tací nic nevezmú; neb *nehodně prosie. Ale ktož chce, aby byl
uslyšen, musie se zpósobiti tak, jakož sem fekl.

- Prvé, aby znamenal, kto jest. Jest-li učedník *Kristův z počtu těch,
jimž jest řečeno: „Praví vám, ač co prositi budete.“ Neb učedníci světi,
jimž jest řečeno, drželi sú miesto všech vřetných křestanův. Protož kto
následuje | Krista v tichosti, v pokoe a v jiných ctnostech, drže jeho při-
kázanie, ten jest jeho učedník. *Neb on sám die: „Věru vy moji učední-
ci budete,“ a „v tom poznají, že jste moji učedníci,“ ač *učiníte ty věci,
kteréž prikazují vám.“ Protož lakomec, smilníci, pyšníci, žráci, opilci,
hráči, pokrytci, jenž jsou z školy ďabloy a jsou jeho učedníci, ti, ač prosie
neč, nebudú uslyšeni. A co jich jest v té roťe, a zvláště kněží a zákonní-
kův, jimž Kristus die ve čtení svatého Matúše, 15. k.: „Dobře o vás pro-
kovoval Isaiůt: Lád tento rty mé cíti, ale srdce jeho daleko jest ode mne.
Nadarmo mi se modlé, učiece učenie a prikázanie lidská.“ Z toho máš,

Jan v 16. kapitole | Ja. svj kap^č B — 1 V ten čas | v B modrí iniciále W přes čtyř řádky,
— 2 k blahoslavenství H, M, D, K, T | blahoslaven(s) v B — 23 V tomto | v B čtením čet-
cítie W přes tři řádky

32 skrze Ježíše H, M, D, K, skrze pána Ježíše T | kře gelho B — 54 jest to řečeno | v B
dodáno za ná okraj (řádek u rámečku) se znamením značek

že, ktož chce zač boha prositi, musie, ač chce uslyšan býti, jeho přikázanie plniť, a tak vieru, nádeji a lásku mať.

Druhé má prositi řádně; neb dobře a řádně ten prosí, ktož, jsa dobře živ, prosí za ty věci, které se jemu k spasení hodie. A tak za některé má prositi ihned bez příčiny této: Jest-li tvá vůle, jako za ty věci, které jest položil Kristus v páteři, jako jest osvícenie jména božieho, přístie královstvie jeho, naplnenie vůle jeho. Ale za některé věci má prositi s příčinou túto: „Buď tvá vůle“ neb jest-li tvá vůle. Neb proto se modlí milý Kristus s tú příčinou řka: „Otče můj, chceš-li, odveď ode mne utrpenie toto, a však buď tvá vůle,“ aby nám dal příklad; neb on jest věděl dobře, že má utrpeť a že vůle své otec bůh *nepromění, jakož i on nechtěl jest své vůle proměnit v tom, ale chuťel jest dáti nám naučenie, abychom se tak modlili; neb my nevieme, co bůh ráčí neb volí v takých věcech. Také máme v mnohých věcech přidávati túto příčinu: Jest-li nám k spasení. A tak když prosíme za zdravie, za pokoj, za tělestnú potřebu neb za děš, máme vždy v srdci položiti: ač by nám ty věci prospěšny byly k spasení; pakli by byly na přikazu, aby jich nám nedal pán bůh. A z toho ihned máš:

Třetíe, co máš prositi? Že to neb za to, což jest pomocné k spasení, za něž má každý z nás prositi. A že odpuštění hřiechův a prospěch v ctinostech nejlepšíe pomáhá k spasení, protož za to pilně *máme prositi, ale ne za to, abychom byli páni neb bohatí neb v světě zvelebení, aby nám *nebylo řečeno ono Kristovo slovo: „Neviete, zač prosíte.“

*Čtvrté máme věděti, skrze koho neb pro koho prositi máme. Že skrze Ježíše, Neb on sám die: „Ač co budete prositi ve jméno mé otce mého, dá vám.“ A tak obecně *modlitby kněžie skonávají, řkouce k bohu otcí: Skrze pána našeho Ježíše Krista zač nás uslyšetí. A rozuměj, *že když dieš: skrze Ježíše, že mieníš skrze Ježíšovo člověctvie, jenž jest nejlepšíe před bohem nám ku pomoci, abychom byli uslyšeni. Protož učí Ježíš řka: „Ač co prositi budete ve jméno mé,“ to věz Ježíš, jenž se vykládá spasitel. Protož die svatý Augustin, že „to se neprosí ve jméno spasitele, což se prosí proti spasení.“ Z toho máš naučenie, že každý zle prosí, ktož co prosí, ješto jemu jest příekazu k spasení. Ó, co těch jest, jenž zle prosie tiem obyčejem! Jako kteříž prosie za krásu tělestnú, za zbožie mnohé, za *povýšenie v světě, za obroky, za pomstu nad nepřátely neb i nad těmi, jenž je vedú k spasení a rádi by, aby byli dobře živi. Také v tom kusu

blúdie obecně ženy, jenž svým dětem od boha prosie důstojenstvie | a zbožie. O těch die svatý Jan Zlatoustý, že obecně prosie dětem zbožie | a důstojenstvie, ale neprosie jim boha, to věz že neprosie, aby jim dal se bůh.

Páté máme prositi od otce. Neb die Kristus: „Ač co prositi budete otce“, to věz boha. Tu rozuměj, jakož vykládá svatý Augustin, že to slovo „otec“ v tomto místě znamená všichni svatú trojici, ne toliko osobu bohu otce. Jakož i v modlitbě Kristově, když die: „Otče náš,“ tu to slovo „otče“ znamená boha otce i syna i svatého ducha; neb každá osoba z těch tří jest otec náš nebeský, jenž jest náš stvořil. A tak, když die Kristus: „Budete-li co prositi otce mého,“ to jest boha, jenž jest tři osoby; neb Kristus, že jest člověk stvořený od tří osob, jest syn všech tří osob, jako i jiný člověk stvořený. Ale pro to, že jest syn boží a osoba druhá v svatě trojici, má jediného otce, jehož často jmenuje ve čtení. A bez pohoršenie výkladu svatého Augustina móž v tomto čtení také vzato býti to slovo „otec“, když die: „Otec mého.“ A opět: „Já budu prositi otce za vás; neb on, otec, miluje vás.“ A tak i potom do konce móž o otcí, jenž jest jedna osoba, rozumieno býti.

Již máš ukázáno, kto, kterak, co, skrze koho a od koho má prositi, chce-li uslyšien býti. Neb jistě bude uslyšien pod přísahú Ježíšovu, jenž die: „Věru věru praví vám! Budete-li co,“ to věz k spasení užitečnému neb za spasenie, *„prositi otce *mého,“ to jest boha a tak trojice svatě, *„ve jméno mé, dá vám.“ Nechtěl milý spasitel řéci: Budete-li *zač mne prositi, jakož jest ani jindy říkal, v tom dávaje naučenie, abychom k bohu vždy *modlitbu obračovali. Druhé, abychom | nedali lidem sebe mnoho prositi. A v tom obém lidé blúdie. Jedni, jenž více své modlitby obračuj k svatým nežli k bohu, dlúhé modlitby strojice a utiekajice se prvé k svatým než ku pánu bohu. Druzí, jenž kochaji se v tom, že se jim lidé modlé, a chtě tomu, a zvláště bohové, jež mají za bohy zemské, jako papěři, kardinále a jiní, jenž dadie se lidem před sebu modlití, klaněti a mnoho sebe prositi. Ne tak sú činili apoštolé a jiní světi, ale brž bránili sú před sebu klekati a táhli lid, aby boha, ale ne jich prosili. Neb sú od Krista naučenie teď vzeli, jenž die: „Budete-li co prositi otce ve jméno mé, dá vám. Až dotudto neprosili ste ve jméno mé.“

Tu věz, že pro hlúpost a pro zamúčenie učedníci neprosili sú ve jméno Kristovo ot boha otce co. Jakož die svatý Beda: „Neprosili sú v tu dobu ve jméno spasitele; neb když sú spasitele čestdní při sobě měli, méně sú k nevdómým daróm spasenie svého myslí pozdvihli.“ To Beda. Pro-

B 221b1

TP 102a,
TN 2/30b
M 150b
H 90a
K 91b,
H 221b2

74 báb | v B dobohu na okraj se završevkem uzavře — 78 A tak když prosíme za zdravie, za pokoj, za tělestnú potřebu | v B dobohu na horním okraj se završevkem uzavře — 99 Také H, M, D, K, T | Tak B

tož, aby již ušedlníci byli k nebeským věcem pozdvížení, die jim: „Proste, a vezmete, aby radost vaše byla plná.“ Die Beda: „Jistě řád rozumu tento jest: Proste, ať radost vaše plná bude, a vezmete.“ Mieni svatý Beda, že, když věrní prosie za to, aby radost jich byla plná a tím řádem, jako řečeno jest, tehdy konečně vezmú radost plnú v nebesích, a tak jedné vyvolení budú v prosbě o radost nebeskú uslyšieni, a to jistě. Neb die Kristus: „Proste, a vezmete.“ A k té jistotě die svatý Jan *v 1. epístole, 3. kapitole: „Doufanie také máme k bohu a, což kolivěk prositi budeme, vezmeme od něho; neb přikázanie jeho *ostfieháme a ty věci, které sú před ním libé, činíme.“ A přikázanie božie jest, abychom prosili, aby radost naše byla plná, a za to, což by nám k té radosti pomoco bylo. A že jedné vyvolení k té radosti plné dojdú, protož jedné k vyvolení Kristova řeč záleží, z jichž počtu jsú milček jeho, die v 1. epístole, 5. k.: „A toto jest doufanie, kteréž máme k bohu, že, což kolivěk prositi budeme vedlé jeho vůle, uslyší nás; a vieme, že slyší nás.“

TP 107b *A z tohoto máme poznanie, proč böh neslyší lidí v prosbách. Prvé, že zlí nejsou hodní, aby byli uslyšieni, a tak konečně zlí nikdy radosti plné nebudú mieti. Druhé, že i dobří nebývají uslyšieni; neb někdy prosie za to, což se jim nehodí k spasení. Jako svatý Pavel nenie uslyšien, když jest tříkrát prosil boha, jakož sám die, aby ho pokušenje tělestného zbavil, a nenie v tom uslyšán; neb to pokušenje bylo jest *jemu ku pomoci odpłaty veliké. *Protož die s. Beda: „Apoštol, *že ne ve jméno Ježíšovo prosil, aby pokušenje neměl, kteréž jest k óstraze pokory byl vzal, jež pokory by neměl, spasen by nemohl býti.“ A k tomu vzní svatého Pavla řeč. Neb die: „Aby velikost v zjeveních mne nepovýšila,“ to věz v pýchu, „dán mi jest osten Šatanův, aby mě za šíjí bil.“ A tak lépe jest apoštohu bylo, že ho v tom böh neuslyšal. Druhé světi nebývají, za jiné prosie, uslyšieni; neb ti, za něž prosie, nejsou hodní. Jako Samuel prorok, když jest prosil boha za krále Saule. Neb jest řekl jemu böh: „Dokavad ty želíš Saule, počavadž já zavrhl * sem ho, aby nekraloval nad Izraelem?“ Také druhdy pán böh ne ihned slyší prosby, aby ihned naplnil, ale povzdál pro lepší. Jako jest učinil oné pohance, jenž jest volala, běžec po něm, a prosila | za svú dcerku, aby ji od ďábla vysvobodil. A to činí böh také, že chce, abychom ho ustavičně prosili. Protož i teď die Kristus: „Proste, a vezmete, aby radost vaše byla plná.“ Proste nábožně a ustavičně, a vezmete milost nyní, aby radost vaše byla plná v budouciem blahoslavenství. A za to má zvláště křesťan prositi, ale ne za zbožie, ani za chválu, ani za pomstu.

A že apoštolé po Kristovu na nebe vstúpení měli sú k němu věčší lásku a věčší jeho poznanie, protož věda Kristus praví jim, že již po vstúpení bude s nimi zjevně mluvit jako s věčšími milovníky, a ne u podobnostvích jako prvě. Protož die dále: „Tyto věci u příslovích“ neb v podobnostvích „mluvl sem vám; přišla jest hodina, když již,“ po na nebe vstúpení a po ducha svatého sešláni, „ne v příslovích budu mluvit vám.“ A die spasitel: „Přišla jest hodina,“ pro jistotu, že jistě ta hodina má přijiti, jako by již byla, v níž „ne v příslovích, ale zjevně o otcí svém praviti budu vám.“ A tak jest učinil Kristus, že o svatě trojici a o tajemných věcech nebeského královstvie naučil jest apoštolý, což jest bylo k prospěchu cirkvi svatě.

*Dále die: „V ten den ve jméno mé prositi budete.“ Stalo se, prosili sú apoštolé za duchovnie věci ve jméno Kristovo, ne za tělestné věci nepotřebné. A ve jméno Kristovo najprvé křtíni sú. Aby to jméno Ježíš Kristus bylo ohlášeno a vzvelebo. A na konci modliteb kněžie *přidávali sú ta slova: Skrze pána našeho Jezukrista. — Dále die: „A nerku vám, to věz nadarmo, byť *sě tak nestalo, jakož pravím, „že já,“ jelikožto člověk, *prositi budu otec za vás.“ Nu, věrný slúho Kristův, teď máš kněze | jistého, jenž slibuje za te prositi boha otec, jehož jistě otec slyší, za kohož prosí; a miluje ho otec, ktož *miluje Krista. Protož ihned die: „Neb on, otec, miluje vás; neb vy milovali ste má a věřili ste, že od boha sem vyšel.“ Tu věz, že věřili sú ušedlníci, že Kristus od boha jest vyšel věčným rozením, tak že od věčnosti otec böh rodí syna boha jinú osobú. Pak po tom vyjiti vyšel jest Kristus jelikožto stvoření ode vše svatě trojice. Neb 20 Kristus jelikožto člověk jest stvořen od svatě trojice. A přišel jest na svět, příjem člověctvie v životě panny Marie, i urodil se a obecovl v světě. A opět opustil jest svět k óbeování, že již tělestně jako strastný neobeuje v světě, a šel jest k ótci, když jest na nebe vstúpil. A tak die: „Vyšel sem od otec a přišel sem na svět; opět opúštime svět a jdu k ótci.“ A nerozuměj, byť syn jelikožto böh kam se hnul *od otec a neb kam chodil; neb, 21 jsa bohem, všudy jest a nemozě se nikam hnúti; neb by se kam mohl hnúti, již by ne všudy byl a byl by nedostatečný. Ale jeho východ od otec bez hnutí jest jeho rozenie od otec, jakož i jeho s nebe stúpenie jest jeho vřelenie. Protož, kdy viera die, že stúpil jest s nebe, rozuměj, že vtělil se 22 jest, jsa pán nebeský. Ale nehnu se nikam s nebe. Ale vedlé člověctvie chodil jest na světě a hnul se do pekla *duchem a z pekla na svět, vstav v neděli z mrtvých, a z světa tohoto hnul se jest na nebe, když jest mone 23 ně na ně vstúpil.

Dále die čtenie: „řtkú jemu ušedlnici jeho: Aj, již zjevně mluvis a přislovie nízádného nedieš.“ Jako by řekl: Počavadž nyní | tak zjevně mluvis k nám, a my ještě jsme nezpůsobni, ovšem až ta hodina přijde, budeš zjevně mluvit, když budeme způsobiljší. A ty již nám pravíš,

TP 108a

M 152a

K 92b

B 222b1

H 91a

TN 2/31b

D 74b

M 152b

B 222b2

TP 108b prvé než tebe tiežeme. *Protož „jž vieme, že viáš všecky věci, a mienie
potrebie, aby kto tebe tázal,“ to věz pokúšeje tebe. A to řkúce učedníci,
jž sú výše byli poznali božstvie Kristovo nežli prvě. Protož řkú: 20
„V tom,“ to věz pro to „věřime, že od boha si vyšel,“ ne toliko jako jiný
člověk, ale východem vyšším nad jiné; neh mnozí, né brž všichni světi
K 93a milostí pocházejí od boha. Jakož o svatém Janu křtiteli die pismo: „Byl
jest člověk poslán od boha, jemuž jméno *Jan biše.“ Kristus i milostí
vyšel od boha, jelikožto člověk, i vtělením moci ducha svatého, i třetie,
jako řečeno jest, že se rodí od otce boha. Věřmež i my, že Kristus tak jest
vyšel od boha pro naše spasenie, jehož rač nám on dopomoci, abychom
ho na věky chválili. Amen.

NEDELE ŠESTÁ

Jan v 15. kapitole

V ten č. ř. J. u. s.: **Když přide (novú milostí nastívějí) utěšitel
(duch svatý, jenž těší zamúčené), jehož já (bůh pravý) pošli (v dáňech) vám od
otec, ducha pravdy (jenž jest věčná pravda a jest miluje pravdu), jenž od
otec pochodí (svatým věčným), ten svědectvie (že jsem bohem a že já mají
skutkové praví) vydá o mně (vás vstř nastívějí). I vy svědectvie vydáte
(jáce duchem svatým naučení); neb od **počátka (mého křazenie) se mnú
jste. — Ty věci mluvil sem vám, aby se nehoršili (t. netrpělivostí
a neh pravdy zapřítímí). Bez sborov učinie vás (to jest vyobcoví věš). Ale
přišla jest hodina (to jest přide čas), že každý, ktož zabjje (t. zabjjejí
bude) vás, mrieti bude, by službu dal bohu (t. by tiem bohu slúžili).
A ty věci vám učinie (t. pohaněnie, vyobcovanie, morlovanie i zaňtie); neb
neznali sú (pravým ľubavým záměním) otce ani mne (jako boha). A ty věci
(t. o zamúčeních a o potkách věšech) mluvil sem vám. Aby, když přide
hodina (t. čas těch potek), na ně (na ty pítky) vzpomínali (a tak mile trpěli),
že já (pán vás, jest pravý trpěni) pravil sem vám (aby ľehtëjše trpěti) etc.

TN 2/32a
TP 109aH 91k,
B 225a1

*Milostivý spasitel před tímto čtením řekl jest učedníkům, že svět
jich nenávidí. Druhé, že jim se protiviti budú. Třetie, že jich řečí neza-
chovají. Jakož tři ty věci i na něm jsou naplnili. Protož v tomto čtení slibu-
je jim, *že přide utěšitel, duch svatý, jenž je utěšitel a naučí pravdě, kteráž
vyvolení synové boží od nich *přijmú a pro niž předvěděni dňhloví syno-
vé jim se protiviti budú. Druhé praví jim troje zlé, jimž bude k spasení
dobré, když mile trpějí. Prvé, že budú v nenávisti. Druhé, že je vyobcoví.
Třetie, že zmordují. A pro to jim praví napřed, aby se nehoršili, nechtie-
ce trpěti; druhé, aby, to pamatujíce, že jim napřed pravil, mile trpěli.
A že v tomto hiedném světě jest trpěnie, jenž člověka mrtví, druhé
hňech, jenž člověka mrtví, a třetie marnost, jenž člověka klamá, *protož

TN 2/32b

D 75a
K 93bB 225a2
TP 109b

Jan v 15. kapitole | Janu (nie)vi. kaje¹ B — I V ten ř. ř. | W ten v. r. B, modré iniciály W
přis tí ředky — 9 zatiějí | zatiějí B — 16 Milostivý | v B červená iniciály W přis dvo
ředky

221 — 222 ne toľko ... ale H, M, D, K, T | metoliko ... a B — 225 mosti | v B dođdno na
okraj